

4 november 2013

Till Näringsdepartementet
n.registrator@regeringskansliet.se
maria.solberg@regeringskansliet.se

Skärgårdarnas Riksförbund, SRF, organiserar den fastboende befolkningen runt hela kusten från Luleå i norr till Koster i väster samt på öarna i de stora insjöarna. SRF arbetar med förutsättningarna för boende, arbete och service året runt i landets skärgårdar.

Remissvar SOU 2013:47

Effektivare bredbandsstöd

Delbetänkande av utredningen om utvärdering av bredbandsstrategin

Utredningens uppgift är att göra en utvärdering av regeringens bredbandsstrategi och hur tillgången till bredband utvecklats i förhållande till målen i strategin.

Huvuduppgiften är indelat i tre punkter:

1. Följa hur tillgången till bredband utvecklats i förhållande till målen i regeringens bredbandsstrategi. Föreslå eventuella justeringar av strategin för att underlätta för marknaden att åstadkomma den täckningsgrad för bredband som anges i målen.
2. Utredda hur kommunernas agerande påverkar bredbandsutbyggnaden. Utredda möjligheterna att föreslå en lösning för att främja samordning och samförläggning för bredbandsutbyggnad.
3. Kartlägga den nationella hanteringen av vem som varit mottagare av stöd till bredbandsutbyggnad 2008-2012 och se om det finns behov av en mer enhetlig stödhantering.

Utredningen redovisar nu ett delbetänkande. Ett slutbetänkande ska redovisas senast 31.12.2013.

Utredningens förslag

Förslagen i utredningen ska främja en effektiv hantering av bredbandsstöd på alla nivåer, för att nå målen i regeringens bredbandsstrategi. Ambitionen har också varit att inte föreslå åtgärder som minskar byalagens engagemang i bredbandsutbyggnaden.

Förslag för nationell nivå

PTS föreslås ta fram nationella riktlinjer för öppenhet i näten, marknadsanalys, prissättning, robusthet och driftsäkerhet, samt affärsmodeller. Dessa riktlinjer ska vara tillämpliga för samtliga stödprogram. Det finns ett behov av tydliga nationella riktlinjer i viktiga delar av hanteringen av bredbandsstödet. De regionala aktörerna är i behov av stöd när det gäller

tolkning av regelverken. Mottagarna av stöden, byalagen, behöver riktlinjer som förenklar deras vardag och som tydligt visar hur de ska hantera vissa komplicerade områden.

När det gäller ansvaret för marknadsanalyser har utredarna kommit fram till att ansvaret bör fortsätta att ligga på mottagarna av stöd, eftersom det är de som kan bli återbetalningsskyldiga om projekten fått statligt stöd som strider mot kommissionens riktlinjer. Utförandet av marknadsanalyser bör dock ligga på regional nivå och byalagen får godkänna den marknadsanalys som har genomförts.

PTS ska hantera den nationella uppföljningen av bredbandsstödet. Man ska beskriva hur stödet har bidragit till målen i bredbandsstrategin och hur det finansiella utfallet av stödet har blivit. Det finns på nationell nivå utrymme för en bättre överblick över effekterna av statliga stödinsatser. Tillsammans med förslaget om utökad information om stödprojekten bedömer utredarna att ett tydligt uppföljningsansvar, som inkluderar prognoser för fortsatt behov av offentligt stöd ger en väsentligt bättre överblick än i dag. Väl underbyggda prognoser kring behovet av offentligt stöd har stor betydelse för regeringen i samband med att stödprogram notifieras till kommissionen enligt EU:s statsstödsregler.

Utredningen lägger också ett förslag om att PTS upprättar en nationell byanätskarta. Den ska innehålla geografiska och tekniska uppgifter om befintliga nät, om stödfinansierade byanät och om geografiska områden inom vilka länsstyrelsen eller regionen gör bedömningen att en utbyggnad bör ske. En sådan karta ska underlätta ett samarbete mellan byalagen och olika operatörer.

Byalagen bör betraktas som delar av kluster och när de kopplas samman med varandra och samarbetar med professionella krafter skapas större möjligheter för byanäten att bli delar av en större marknad och att dra största möjliga nytta av den nätutbyggnad som har skett.

Förslag för regional nivå

Det som i dag är nationella medfinansieringsmedel föreslås slås ihop med ordinarie bredbandsstöd inom landsbygdsprogrammet. Länsstyrelserna föreslås handlägga ansökningar om dessa medel. Den nationella medfinansieringen fördelas ut på varje länsstyrelse på samma sätt som sker inom landsbygdsprogrammet.

Ett särskilt stöd föreslås för tillsättande av bredbandskoordinatorer. Dessa skulle ha fyra huvudsakliga uppgifter.

- Bidra till ökade regionala insatser med information till berörda regionala aktörer i bredbandsfrågor.
- Arbeta med strategiska frågor på bredbandsområdet, bl.a. vid behov av ökade insatser vad gäller regionala uppföljningar inom bredbandsområdet.
- Vara en drivande kraft i regionala marknadsanalyser.
- Underlätta ansökningsförfarandet och bistå kommuner och byalag med frågor om prissättning, robusthet och driftsäkerhet, öppenhet och affärsmodeller.

Övriga förslag

PTS föreslås ta fram en central webbplats med alla nationella riktlinjer för bredbandsstöden, samt övrigt relevant material. Det finns på bredbandsområdet behov av ett samverkansforum mellan län, på handläggare- och/eller koordinatornivå, och det finns även behov av ett forum för informationsutbyte och samverkan mellan nationella och regionala myndigheter. Ett sådant forum finns etablerat sedan flera år tillbaka, Länsamverkan Bredband 2.0. Detta forum väl fyller

sin funktion och bör fortsätta att arbeta. Det finns emellertid utrymme för ökade informationsinsatser.

SRF anser

Att det är mycket positivt att administrationen och regelverket för stöden förenklas. Vi kan också förstå kravet på utförligare projektredovisning, även om det kommer att öka tröskeln för att sätta igång ett lokalt arbete. Men med förslaget om utökat regionalt stöd för att komma igång kanske det kompenseras något.

För att klara utbyggnaden på landets många bebodda öar krävs det dock lite mer, om de ska ges samma möjligheter som små orter och byar på fastlandet. Problemen kring utbyggnad till öarna är delvis annorlunda. Frågor kring sjökablar kommer in och i allt kargare marker blir det många gånger svårt att gräva ner kablar.

För att klara en bra utbyggnad även i på öarna krävs en speciell uppmärksamhet och generösare inställning vid finansieringen. Det finns gott stöd för ett sådant synsätt, bland annat i EU:s formuleringar kring behovet av ökad uppmärksamhet för utsatta områden såsom bland annat öarna. Detta framgår av artikel 174 i Lissabonfördraget.

SRF är också bekymrad över synsättet kring hanteringen av marknadsanalyserna. Utredarna lägger hela ansvaret på byalaget som alltså skall kunna göra en professionell bedömning av om marknadskrafterna kommer att lösa en utbyggnad på ett visst ställe de närmaste 3 åren. Byalagen skulle därmed kunna bli återbetalningsskyldiga om bedömningen visade sig felaktig. SRF anser att efter en korrekt annonsering inför en utbyggnad ska det inte vara rimligt att byalaget skall kunna bli återbetalningsskyldigt av stödpengar.

SRF anser att den föreslagna nationella byanätskartan är en efterlängtd tjänst som blir ett nödvändigt redskap för att byalagen skall kunna samordna sig.

SRF anser också att införandet av bredbandskoordinatörer är ett mycket bra förslag, och kommer att öka utbyggnadstakten betydligt. Det är också viktigt för de många glest befolkade skärgårdarna som knappast av egen kraft kan klara en utbyggnad av bredband. Här behövs regional draghjälp för att visa hur utbyggnad i skärgårdsmiljö kan utföras.

I utredningen talas om nationell och regional medfinansiering och att länsstyrelserna ska bli enda handläggande myndighet. Vi förutsätter att man även i framtiden skall kunna arbeta med kommunal medfinansieringen. Detta är viktigt att framhålla så att de kommuner som saknar egna stadsnät inte helt tappar intresset för bredband.

I införande av en central webb-plats med alla regler behöver också uppmärksammas att även alla tillstånd som behövs ska finnas med. Som exempel kan nämnas att för en utbyggnad i skärgårdsmiljö behövs strandskyddsdispenser, samråd med länsstyrelsen angående skyddsvärd natur, samråd med Sjöfartsverket angående farleder och anmälan till länsstyrelsen eller kommunen om vattenverksamhet. Förutom bygglov för eventuella teknikhus.

Bengt Almkvist
Ordförande

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND
Borgen 126, 472 95 Varekil
info@skargardarna.se www.skargardarna.se